

YOWELI TA KITABU

Kitabu faamucogo

Cira Yoweli tun be Zuda mara ra, Zeruzalemu dugu kere fe.

Ala ta mogow ta kojuguw koson, Ala ka cira Yoweli ci ka taga a fo o ye ko ale ta kiti bena ben o kan. A bena cenrifen suguya caman ci ka na o kama, ka na o ta simanw be halaki, ka kongon ben o kan. O tonw kera i n'a fo Ala ta kerekedenw. O ra Ala ta mogow ka kan ka nimisa ka o ta kojuguw dabra. Ni o kera, Ala bena yafa o ma, ka o ta simanw na tuun.

Nin kitabu konon, Ala ta kiti wagati be wele fana ko Matigi Ala ta lon. O le kera kitabu kunba yere ye.

Cira k'a fo fana ko lon do bena se, Ala bena a nin lajigi a ta mogow kan, k'a ta sebayaya di o ma (3.1-5).

Kitabu konokow

Ala be tonw bla ka na jamana kama (1)

Ala b'a fe a ta mogow ye nimisa ka kojugu dabra (2)

Ala bena koruman ke a ta mogow ye tuun (3)

Ala bena siya tow fana ta kojugu hake bo o ra (4)

Ala ka cenri lase a ta mogow ma

¹ Matigi Ala k'a ta kuma min lase Petuweli dence Yoweli ma, o le ye nin ye. A ko:

² Aw cekorobaw, aw ye nin lamem!

Aw jamana mɔgɔw, aw bɛɛ ye aw toro malɔ!
 Yala nin jɔgɔn kɛra aw ta wagati ra wa,
 walama a kɛra aw bɛmaw ta wagati ra wa?

³ Aw ye nin lakari aw dencew ye,
 aw dencew fana y'a lakari o dencew ye,
 olugu fana y'a lakari o ta durujaw ye.

⁴ Situmuw ka siman tɔ min to, jɔdomutɔnw ka
 o domu.

Jɔdomutɔnw k'a tɔ min to, tɔnbaw ka o domu.
 Tɔnbaw k'a tɔ min to, tumuwulenninw ka o
 domu.

⁵ Aw dɔrɔtɔw, aw ye kunu sunɔgɔ ra ka kasi!
 Aw duvenminbagaw bɛɛ, aw ye
 mapumankokanw fɔ!

Aw ye mapumankokanw fɔ duvenkura kosɔn,
 sabu duvenji tigera ka bɔ aw da ra!

⁶ Siya dɔ benna ne ta jamana kan;
 o baraka ka bon, o tɛ se ka jate ka o da lɔn.
 O jinw bɛ i ko jara jinw,
 o dagbagaw bɛ i ko jaramuso dagbagaw.

⁷ O ka ne ta rezenforo cɛn,
 o ka ne ta torosunw karikari;
 o k'a faraw bɛɛ bɔ k'a bɔn dugu ma.
 A yiriborow jajara.

⁸ Aw ye kasi i ko sunguru min ka bɔrɔfaniw don,
 k'a maminace su kasi.

⁹ Siman sarakaw* ni rezenji sarakaw* dablara
 Matigi Ala ta so kɔnɔ.
 Sarakalasebaga minw bɛ Matigi Ala ta baara ke
 olugu bɛ mapumankokanw fɔra.

¹⁰ Forow cenna;

dugukolo lakolon tora, sabu o ka simanw cɛn;
 rezenjikura banna,
 turu fana jara pewu.

¹¹ Aw senɛkeɛbagaw, aw jigi tigera!
 Aw rezensenebagaw, aw ye maɓumankokanw
     fɔ!
 Sabu alikama* ni ɔriɛe cɛnna;
 forow ta simanw bɛɛ halakira.
¹² Rezensunw jara,
 torosunw fɔsɔnfɔsɔnna.
 Gerenadisunw o, tamarosunw o, pɔmusunw o,
 forow ta yiriw bɛɛ le jajara.
 Adamadenw ta ɓagari bɛɛ banna pewu!

Ala ta mɔgɔw ka kan ka nimisa

¹³ Aw sarakalasebagaw, aw ye bɔrɔfaniw don, ka
     maɓumankokanw fɔ!
 Aw minw bɛ sarakaw bɔ sarakajɛnifen* kan, aw
     ye kasi!
 Aw minw bɛ ne ta Ala ta baarakɛbagaw ye, aw
     ye su bɛɛ kɛ ni bɔrɔfaniw ye aw yere ra,
 sabu siman sarakaw* ni rezenji sarakaw* desera
     aw ta Ala ta batoso kɔnɔ.
¹⁴ Aw ye lon dɔ bla ka sun don,
 ka jamalajɛnba kɛ ka Ala bato.
 Aw ye cɛkɔrɔɓaw lajɛn,
 ani jamana mɔgɔw bɛɛ,
 o ye na Matigi Ala, aw ta Ala ta batoso kɔnɔ;
 aw ye Matigi Ala wele ko a ye aw demɛ.

Ala ka siman dese jamana kɔnɔ

¹⁵ E, lonjugu le ye nin ye dɛ!
 Matigi Ala ta lon surunyara;

Sebɛɛtigi Ala ta cɛnrilonba,
o lon le bɛ nana yi.

¹⁶ Yala a ma domuni dɛsɛ jamana kɔnɔ an yɛrɛ
ɲa na wa?

Nagari ni jusudiya ma ban an ta Ala ta batoso
kɔnɔ wa?

¹⁷ Siman danninw torira dugukolo jukɔrɔ;
bondow lakolon lo,
simanmarayɔrɔw benbenna,
alikama* tɛ yera tuun!

¹⁸ E! Aw ye bɛganw sɛgenin ɲunato flɛ!
Misikuruw bɛ yaalara o yɛrɛ ma,
sabu domunikeɣɔrɔ tɛ o fɛ tuun.
Hali sagaw ni baw, olugu bɛɛ sɛgera.

¹⁹ E, Matigi Ala, ne bɛ kulera ele le nɔ fɛ,
sabu tasuma ka bɛganw ta domunikeɣɔrɔw bɛɛ
jɛni kongo kɔnɔ;

tasumamana ka forow ta yiriw bɛɛ jɛnijɛni.

²⁰ Kongosogow fana bɛ kasira ele le nɔ fɛ,
sabu kɔjiw bɛɛ jara;
tasuma ka o ta domunikeɣɔrɔw jɛni kongo kɔnɔ.

2

Matigi Ala ta lonba surunyara

¹ Aw ye buru fiyɛ Siyɔn dugu kɔnɔ!
Aw ye mankanba ci ne ta kuru saninman kan!
Jamana mɔgɔw bɛɛ ye yɛrɛyɛrɛ,
sabu Matigi Ala ta lon bɛ nana; a surunyara ka
ban!

² O lon na, dibi bɛna don, ka yɔrɔ bɛɛ fin;
o lon na sankabaw bɛna caya, ka yɔrɔ bɛɛ kɛ
dibikuruba ye!

Kerekeden barakaman caman be nana yi!
 O nato be i ko dibi le donna ka kuruw datugu.
 A nɔgɔn ma deri ka ye ban,
 a nɔgɔn fana tena ye tuun duruja nataw si ra!

³ O be cenri ke o yere na fe ka taga i ko tasuma
 farimanba;
 o be halakiri ke o yere ko fe ka taga i ko
 tasumamana.
 Sani o ye na, jamana min tun ce ka ni i ko Edeni
 ta yiritupuman,
 o le kera kongokolonba ye o temenin ko.
 Mɔgɔ si te bɔsi o boro!

⁴ O cogoya be i ko sow cogoya,
 o be girin i ko kerekew.

⁵ O mankan be bɔra i ko sowotoro minw be
 panpanna kuruw kuncɛ ma.
 O mankan be bɔra i ko tasuma le be binjalan
 jenina.
 O be i ko kerekewama barakaman min labenna ka
 na lo kere kama.

⁶ Mɔgɔw be yerewerera o na,
 mɔgɔw bee pada yelemana.

⁷ O be girin i ko kerekewefariw,
 o be pan kogow kunna i ko kerekedenw.
 Bee be taga a ta sira fe,
 bee be to a ta sira kan.

⁸ O si te nɔgɔn nɔnɔni,
 bee be teren ka taga a ta sira le fe.
 O be girin ka don maramafenw ce ra;
 foyi te o lalo.

⁹ O be girin ka la dugu kan,
 o be bori dugu laminikogo kunna,

o be pan ka don bonw kɔnɔ,
o be don bonw finetiriw fe i ko sonw.

¹⁰ Dugukolo be yuguyugu o ja,
sankolo be yereyere,
tere ni karo be ke dibi ye,
lolow ta yeelen be tunu.

¹¹ Matigi Ala b'a kan bo a ta kerekejama ja fe;
a ta kerekejama ka bon.

A ka o mogɔ minw ci, o baraka ka bon.

Matigi Ala ta lon ye lonba le ye,
siranyalonba lo.

Jɔn le bɛna se ka lo ka o lon kɔnɔ?

Ala b'a fe a ta mogɔw ye nimisa

¹² «Ayiwa, hali bi aw ye seko ka na ne fe ni aw
jusukun be ye;

aw ye sun don, ka kasi, ka aw panasisi.

Matigi Ala ko ten!

¹³ Sani aw ye aw ta faniw faran, aw ye aw
jusukunw le faran!»

Aw ye seko ka na Matigi Ala, aw ta Ala fe,

sabu a be makari, a be hina,

a te dimi joona,

a ta numanya fana ka bon.

A tun b'a fe ka kojugu min lase aw ma, a bɛna
son ka o dabla.

¹⁴ Jɔn k'a lon ni a tena seko aw ma,

ani a tun b'a fe ka kojugu min ke aw ra ka o
dabla,

ka baraka don aw ra,

janko aw ye siman sarakaw* ani rezenji
sarakaw* bo Matigi Ala, aw ta Ala ye tuun?

¹⁵ Aw ye buru fiye Siyon dugu kɔnɔ!

Aw ye lon do bla ka sun don,

ka jamalajenba ke ka Ala bato.

¹⁶ Aw ye mɔgɔw lajen,
aw ye jama lajen Matigi Ala tɔgɔ ra.
Aw ye cekorɔbaw lajen,
aw ye denmisenw lajen;
aw ye hali sinmindenw lajen.

Kɔɔɔɔ ye bɔ a sibon kɔɔɔ ka na!

Kɔɔɔmuso ye bɔ a ta kɔɔɔɔɔɔ kɔɔɔ ka na!

¹⁷ Sarakalasebaga minw be Matigi Ala ta baara
ra,

olugu ye to Alabatoso bolon ni sarakajenifen* ce,
ka kasi.

O y'a fɔ ko:

«E, Matigi Ala, i ta mɔgɔw bɔsi!

I kana a to i ta mɔgɔw ye ke lɔgɔɔɔɔɔɔɔɔ ye, k'a
to siya tɔw ye o tɔgɔ don o ta zanaw ra.

I kana a to mɔgɔw y'a fɔ an ma ko: <O ta Ala be
min de?> »

Ala ka layiri min ta a ta mɔgɔw ye

¹⁸ Matigi Ala ta jamana kanuya bonyara a jusu
ra fɔ ka teme;

a ta mɔgɔw mapuman k'a sɔrɔ.

¹⁹ Matigi Ala k'a ta mɔgɔw jaabi k'a fɔ o ye ko:

«A fle, ne bena siman ni rezenjikura ni turu di
aw ma,

fɔ ka aw wasa.

Ne tena a to siya tɔw ye aw mafiyɛnya tuun.

²⁰ Aw jugu minw be nana ka bɔ sahiliyanfan na,
ne bena olugu mabɔ aw ra.

Ne bena o gbɛn ka taga jamana jintan, ani
jamana lakolon dɔ ra.

Ne bena o ta kerekejama nafemogow ben
 terebɔyanfan kogoji* ra,
 k'a kofemogow ben terebenyanfan kogoji† ra.
 O bena tori fo ka o kasa bo
 k'a yerege fan bee ra,
 sabu o ka kojugu camanba le ke.

21 «Ne ta jamana mogow, aw kana siran!

Aw ye nagari ka ninsondiya,
 sabu Matigi Ala ka kobaw ke.

22 Kongosogow, aw kana siran,
 sabu kongokolon binpimiyorow ta binw be
 nugura tuun.

Yiriw be denna tuun,
 torosunw ni rezensunw be den caman kera.

23 Aw Siyon dugumogow,
 aw ye nagari, ka ninsondiya Matigi Ala, aw ta Ala
 koson,

sabu a ka sanji folo di aw ma a cogo ra;
 a ka sanji caman di aw ma.

A ka sanji folo ni sanji laban di aw ma
 i n'a fo a tun b'a ke cogo min na folofolo.

24 Simangbasiyorow bena fa siman na,
 minanw bena fa rezenjikura ni turu ra.

25 Ne tun ka ne ta kerekejama min ci aw kama,
 minw ye nodomutonw, ani tonbaw, ani tumuwu-
 lenninw, ani situmuw ye,

olugu tun ka san minw ta simanw domu,
 ne bena o simanw bee kosegi aw ma.

26 Aw bena domuni ke fo ka fa.
 Aw bena Matigi Ala, aw ta Ala togow tando,

---

* 2:20 2.20 Terebɔyanfan kogoji, o ye Kogoji sanin ye. † 2:20
 2.20 Terebenyanfan kogoji, o ye Kogojiba ye.

ale min ka kobaw ke aw ye.

Ne ta mɔgɔw tɛna maroya tuun fiyewu!

²⁷ Aw bɛna a lon ko ne Ala, ko ne bɛ
Izirayelimɔgɔw cɛ ra;

ko ne le ye Matigi Ala, aw ta Ala ye,

ko Ala wɛrɛ tɛ yi ni ne tɛ.

Ne ta mɔgɔw tɛna maroya tuun fiyewu!»

3

Ala bɛna a Nin lajigi a ta mɔgɔw kan

¹ «O kow kɔ fɛ, ne bɛna ne Nin* lajigi
adamadenw bɛɛ kan.

Aw dɛncɛw, ani aw denmusow bɛna kuma sɔrɔ

Ala fɛ k'a lase mɔgɔw ma;

aw ta cɛkɔrɔbaw bɛna Ala ta kow ye siko ra,

Ala bɛna a ta kow yira aw ta kanbelenw ra.

² «O lonw na, ne bɛna ne Nin* lajigi

hali jɔncɛw, ani jɔnmusow bɛɛ kan.

³ Ne bɛna kabakofɛn dɔw yira sankolo ra, ani
dugukolo kan,

jori, tasuma, ani bugun sisimanw;

⁴ Tere bɛna ke dibi ye,

karo bɛna wulen i ko jori.

O bɛɛ le kɔ fɛ Matigi Ala ta lon bɛna se,

lonba ani siranyalonba.»

⁵ O wagati ra ni mɔgɔ o mɔgɔ ka Matigi Ala tɔgɔ
wele, o tigi bɛ kisi;

sabu Siyɔn kuru* kan, ani Zeruzalɛmu, Matigi
Ala bɛna mɔgɔ dɔw bɔsi,

i n'a fɔ Matigi Ala k'a fɔ cogo min na.

Matigi Ala bɛna mɔgɔ minw wele, olugu le bɛna
ke o mɔgɔ kisininw ye.

4

Siyaw ta kiti

¹ «A fɛ, o lonw na, o wagatiw ra,
ni ne nana Zuda ni Zeruzalemu ta mɔgɔ minan-
inw lana o sigiyɔrɔkɔrɔ ra,

² ne bɛna siyaw bɛɛ lajɛn,
ka jigi ni o ye Yosafati* ta dingakonɔyɔrɔ ra.
Ne bɛna o wele kiti ra o yɔrɔ le ra
ne ta mɔgɔw kosɔn, ne ta jamanamɔgɔw,
Izirayɛli kosɔn,
o ka minw janjan ka taga jamanaw bɛɛ ra;
ne bɛna o wele kiti ra ne ta jamana kosɔn,
o ka ne ta jamana min tarantaran jɔgɔn cɛ.

³ «O ka ne ta mɔgɔw tarantaran jɔgɔn cɛ, ni min
ka bɛn min ma, o bɛ o ta.
O ka cɛdenninw di, ka o wari don jatɔmusow ra,
ka musodenninw fiyeere ka o wari don duven
na, ka o min.

⁴ «Ayiwa, aw Tirikaw, ani aw Sidɔnkaw, ani aw
Filisikaw ta maraw bɛɛ,
aw b'a fɛ ka mun le kɛ ne ra?
Yala aw b'a fɛ ka aw yɛɛ dimibɔ ne ra le wa?
Ni aw b'a fɛ ka aw yɛɛ dimibɔ ne ra,
ne bɛna aw ta kɛwalejuguw ben aw yɛɛ le kan
yɔrɔnin kelen na sisan.

⁵ Aw ka ne ta wari ni ne ta sanin ta;
ne ta fɛnɔuman dawulamanw, aw ka o ta ka taga
ni o ye aw ta jow ta batosow kɔnɔ.

---

* **4:2** 4.2 Yosafati kɔrɔ ye ko: Matigi Ala bɛ kiti tige.

6 Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalemu mɔgɔw
kɔni, aw ka olugu fiyeere Gerekiw ma,
janko ka o yɔrɔ janya o ta jamana ra.

7 A flɛ, aw tun ka o fiyeere ka o lataga yɔrɔ minw
na,

ne bɛna o wuri ka o laseko ka bo o yɔrɔw ra, ka
aw ta kɛwalejuguw ben aw yere kan.

8 Ne bɛna aw dencɛw ni aw denmusow fiyeere
Zuda mara mɔgɔw ma;

o bɛna o fiyeere Sabekaw ma, minw ta jamana
bɛ fo yɔrɔjan.

Matigi Ala ko ten.»

9 Aw ye nin kuma fo siyaw ye,

ko: «Aw ye kere laben!

Aw ye aw ta kerekɛcɛw lakunu!

Kerekɛcɛw bɛɛ ye na, ka na ben o juguw kan.

10 Aw ye aw ta senekedabaw gbasi k'a kɛ
kerekɛmuruw ye,

ka aw ta wɔrɔsow yelema ka o kɛ tamanw ye.

Cɛ bɛɛ ra siranbagato y'a fo ko: <Ne ye cɛfari le
ye!>

11 Aw ye teliya ka na!

Yɔrɔ bɛɛ ta siyaw ye na lajen nin yɔrɔ ra.»

E, Matigi Ala, ele ye i ta kerekɛcɛw lajigi.

12 «Siyaw bɛɛ ye wuri ka na Yosafati ta din-
gakɔnɔyɔrɔ ra!

Ne bɛna sigi o yɔrɔ le ra

ka siyaw bɛɛ ta kiti tige,

siya minw bɛɛ ka aw lamini.

13 «Aw ye wɔrɔso ta,

sabu siman sera tigeri ma!

Aw ye na rezen cɔngɔ ni aw sen ye, k'a ji bɔ,
 sabu rezen cɔngɔyɔrɔ fara rezen na,
 minan fara fɔ ka bɔn.
 Can ra, o ta juguya warara.»

14 Jamaba, jamakuruba,
 o le bɛ kititigekene kan;
 sabu Matigi Ala ta lon surunyara
 kititigekene kan.

15 Tere ni karo kera dibi ye,
 lolow ta yeelen dogora.

16 Matigi Ala pɛrenkan bɔra Siyɔn, i ko waraba
 mankan;
 a kan bɔra Zeruzalemu minke, sankolo ni
 dugukolo yɛɛyɛrɛra.

Nka Matigi Ala le ye a ta mɔgɔw tangabaga ye,
 ale le ye Izirayelimɔgɔw dogoyɔrɔ ye.

17 «O le ra, aw bɛna a lon ko ne Matigi Ala, aw ta
 Ala,
 ko ne siginin bɛ Siyɔn, ne ta kuru saninman kan.
 Ne bɛna Zeruzalemu saninya;
 siya gbansan wɛrɛ si tena don a kɔnɔ tuun
 fiyewu.»

Ala ta mɔgɔw ta hera wagati

18 «O lonw na kɔni, rezenjikura bɛna woyo ka bɔ
 kuruw kunna,
 nɔnɔ bɛna woyo ka bɔ kongoriw kunna;
 ji bɛna woyo Zuda kɔw bɛɛ ra.
 Bununji dɔ fana bɛna woyo Matigi Ala ta batoso
 kɔnɔ,
 ka don Sitimu ta kɔdinga kɔnɔ.

19 Misiran jamana bɛna ke yɔrɔ lakolon le ye.
 Edɔmu jamana bɛna ke kongokolonba ye;

sabu o ka Zuda ta mɔgɔw minako juguya,
ka o mɔgɔ jarakibariw faga ka o jori bɔn o yere
ta dugukolo kan.

²⁰ Nka mɔgɔw bɛna sigi Zuda mara ra tuma bɛɛ;
mɔgɔw bɛna sigi Zeruzalɛmu wagati bɛɛ, ani
tuma bɛɛ.

²¹ Ne tun ma o fagari hake min bɔ o juguw ra,
ne bɛna o hake bɔ o ra sisan;
Matigi Ala bɛna sigi Siyɔn.»

Biblu Ala ta Kuma
Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Julakan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

0c9588de-99ac-53f9-aa9b-6885106dcde8